

Asia: VN/18098/2025

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi lapsen erityisestä suojelusta ja siihen liittyviksi laeiksi

Taustatiedot lausunnonantajalta

Edustan

Yritys

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotus kokonaisuudessaan kannatettava?

Osittain

Perustelut tiiviisti

Tavoite siirtää painopiste varhaiseen tukeen on kannatettava.

Koska lastensuojelulain ensimmäinen vaihe ja sosiaalihuoltolain palveluihin kohdistuvat uudistukset ovat vielä kesken, on kokonaisuudistus vaarassa jäädä hajanaiseksi. Sääntely ei muodostu kaikilta osin käytännön toteuttamisen kannalta riittävän selkeäksi ja johdonmukaiseksi ja epäselväksi jää mitä asioita jää jatkovalmisteluun. Isoksi huolenaiheeksi jää, miten hyvinvointialueet pystyvät toimeenpanemaan palvelurakenteeseen tarvittavia muutoksia, jotka tosiasiallisesti vastaisivat oikea-aikaisesti asiakkaiden tuen tarpeeseen ja varmistaisivat kaikista haavoittuvimmassa asemassa olevien, erityistä tukea ja suojelua tarvitsevien lasten etua.

2. Vastaavatko ehdotukset esityksen tavoitteita?

Osittain

Perustelut tiiviisti

Esityksen tavoitteena on selkeyttää lastensuojelun ja sosiaalihuollon rajapintaa siirtämällä ehkäisevä lastensuojelu lapsiperhepalveluihin, jolloin lastensuojelun tehtäväkenttää jää vain avo- ja

sijaishuolto. Tämä selkeyttää käytäntöjä osittain. Esitetyt ehdotukset näyttäytyvät aiemmin esitettyä kokonaisuudistusta pienempiä ja lastensuojelun avohuollon osuus suhteessa sosiaalihuoltolain mukaiseen työskentelyyn erityisen tuen tarpeessa olevien lasten kanssa jää epäselväksi, sisältöjen määrittely jää hyvinvointialuekohtaiseksi ja tuen tarpeen tunnistaminen voi jäädä hyvin erilaiseksi käytännössä.

Jos palvelujen vastaanottamisen vastustaminen on lastensuojeluasiakkuuden yksi kriteeri, kaventaa se avohuollon työskentelyn vaikutusmahdollisuuksia ja intensiivinen, pitkäjänteinen muutostyöskentely pitäisi mahdollistaa sosiaalihuollon asiakkuuden aikana. Tuen oikea-aikaisuuden ja sitä kautta vaikuttavuuden näkökulmasta olisi kannatettavaa, että erityisen tuen tarpeessa olevan lapsen kanssa aloitetaan intensiivinen ja pitkäjänteinen työskentely sosiaalihuollossa ja asiakkuus siirrettäisiin tarpeen mukaan lastensuojeluun hallitusti ilman sosiaalityöntekijän, eli vastuullisen ja lapsen (ja perheen) tarpeet tuntevan työntekijän, vaihtumista. Muuten lastensuojelun avohuollon asiakkuuteen pääseminen voi viivästyä tai pahimmillaan aiheuttaa päällekkäistä työskentelyä tai asiakkuuden pallottelua. Tämä edellyttää hyvinvointialueilta resurssointia (ammattilaisten aikaa asiakkaille sekä osaamisen kehittämistä) sekä isoja muutoksia palvelujen sekä sosiaalityön- ja ohjauksen järjestämiseen.

Nyt lausunnolla olevassa esityksessä sekä sosiaalihuoltolakiin esitetyissä muutoksissa korostuu hyvinvointialueisiin kohdistuvat säästötavoitteet, siksi pidämme isona riskinä, että asiakkaiden tuen tarpeeseen vastaaminen ja palvelujen oikea-aikaisuus on vaarassa heikentyä.

3. Mikä seuraavista vaihtoehtoista olisi mielestänne tarkoituksenmukaisin tapa järjestää sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain välinen rajapinta? Valitkaa yksi ja perustelkaa vastauksenne.

-

Perustelut tiiviisti

Esityksessä olisi tärkeää selkeyttää, milloin sosiaalihuollon palvelut katsotaan riittämättömiksi ja missä tilanteissa lapsen erityisen suojelun tarve tulisi arvioitavaksi. Olisi myös tärkeää, että kaikki lapsen suojeluun (ml. perhehoito) liittyvä sääntely olisi yhdessä laissa.

Ehdotus nostaa lastensuojelun kynnystä, mutta rajapinta ei ole nykytilaa olennaisesti selkeämpi. Esitetyt muutokset voivat jäädä teknisiksi asiakkuuksien siirroiksi, jolloin riski tuen ja avun oikea-aikaisuudesta ja lastensuojelun asiakkuuden aloituksen viivästymisestä kasvaa.

4. Lausuntopalaute lukuun 1 (Yleiset säännökset): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 1 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.

Käytännössä jää epäselväksi, miten lastensuojelu ja lapsen erityinen suojelu eroavat käsitteinä toisistaan. Selvyyden vuoksi olisi parempi puhua lastensuojelusta ja pitää lain nimi ennallaan.

Lastensuojeluasiakkuuden päättämiseen huomion kiinnittäminen on tärkeää mutta on myös tärkeää tunnistaa, että joidenkin lasten kohdalla sijoituksen purkaminen ei onnistu ja lapsen oikeus pysyvään kasvuympäristöön tulisi myös turvata riittävän pitkäksi aikaa

5. Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla muutoksella olevan lastensuojelun asiakkuuden alkamiseen ja päättämiseen?

Esityksen vaikutuksena näyttäisi nousevan kynnyksen lastensuojelun asiakkuuden aloittamiseen ja voiko se aiheuttaa se lapsen kannalta kohtuuttoman tilanteen, jää huoli. Aikarajan poistuminen tuen tarpeen arvioinnista lisää todennäköisesti riskiä palveluiden järjestämisen viivästyttämisestä.

Asiakkuuden alkaminen ja päättäminen tulee määritellä selkeästi ja asiakkaita informoida näistä selkeästi, esitys selkeyttää näitä kohtia osittain.

Epäselväksi jää lastensuojeluasiakkuuden ja sosiaalihuoltolain mukaisen erityistä tukea tarvitsevan lapsen välinen ero käytännössä, joten näiden määrittelyyn saattaa syntyä isoja eroja eri hyvinvointialueiden välillä. Tämä puolestaan saattaa lisätä riskiä siitä, että asiakkaat eivät saa yhdenvertaisesti ja oikea-aikaisesti tuen tarpeisiinsa vastaavaa tukea ja palvelua.

Asiakkuuden päättämisen tulee perustua riittävään ja huolelliseen arviointiin, jotta tuen vaikuttavuutta voidaan varmistaa ja seurata, eikä lapsen kannalta jouduta liian nopeisiin elämänmuutoksiin tai turvattomiin tilanteisiin.

6. Onko ehdotus lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää koskevan asiakasmitoituksen joustavoittamisesta mielestänne kannatettava?

-

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Onko ehdotus lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävistä kannatettava?

Tilapäinen joustavuus tukee varmasti sosiaalityöntekijöiden resurssien käyttöä, etenkin monilapsisten perheiden asioiden hoitamisessa. Joustavuus sisältää kuitenkin myös riskin asiakasmäärien liian suureksi kasvamisesta, mikä tulee tunnistaa ja hyvinvointialueilla varmistaa, että sosiaalityöntekijöillä on tosiasiallisesti riittävästi resurssia tutustua jokaisen asiakkaana olevan lapsen tilanteeseen ja mahdollisuus luoda lapseen luottamuksellinen suhde.

Sosiaalityöntekijän velvollisuuksista tulee säätää selkeästi, jotta asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu toteutuu. Sosiaalityöntekijällä tulee säilyä kokonaisvastuu lapsen tilanteesta ja suhdeperustaiselle

työskentelylle tulee varmistaa edellytykset. Lapsen tuen tarpeisiin vastaamisen tulisi edelleen sisältyä vain lapsen tilanteen tuntevan sosiaalityöntekijän tehtäviin, ja ne pitäisi perustua ainoastaan lapsen yksilölliseen tilanteeseen ja tuen tarpeeseen, eikä siirtää sisältöjen määrittelyä organisaatiossa muun tahon toteutettavaksi. Esitys sisältää riskin siitä, että ratkaisuja ohjaavat säästötavoitteet.

7. Onko ehdotus lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävistä kannatettava?

Kyllä

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

8. Lausuntopalaute luvusta 3 (Lastensuojelun järjestäminen ja kustannusvastuu): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 3 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta sekä vaikutuksista.

-

9. Lausuntopalaute luvusta 4: Onko ehdotus, jonka mukaan lupa lapsen tutkimiseen annettaisiin jatkossa hyvinvointialueen viranhaltijan päätöksellä hallinto-oikeuden sijaan, mielestänne kannatettava?

Kyllä

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Lupa lapsen tutkimiseen hyvinvointialueen viranhaltijan päätöksellä on kannatettava muutos, joka keventää prosessia ja selkeyttää käsittelyä eri viranomaisten kesken. Lapsen edun toteutuminen oikea-aikaisesti vahvistuu.

10. Selkiyttävätkö luvun 4 ehdotukset lastensuojelun päätöksentekosääntelyä?

Osittain

Perustelut tiiviisti

Esitys tukee osittain joustavampaa päätöksentekoa.

Esitys jättää joiltain osin epäselväksi mitä asioita voidaan delegoida muulle, kuin lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle päätettäväksi. Esityksessä ehdotetaan lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle ja muulle hyvinvointialueen toimialtaiselle viranhaltijalle rinnakkaista toimivaltaa, mikä voi johtaa esimerkiksi tuen tarpeeseen vastaavien palvelujen myöntämiseen käytäntöjä, jotka voivat olla lapsen edun vastaisia.

11. Lausuntopalaute luvusta 5: Onko ehdotus edunvalvojan palkkioiden ja kulukorvausten rajaamisesta ja yhdenmukaistamisesta valtioneuvoston asetuksella mielestänne kannatettava?

Ei kantaa

Millaisia vaikutuksia (etenkin taloudellisia) arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

-

Muut mahdolliset huomiot lastensuojelun edunvalvontaa koskevasta sääntelykokonaisuudesta?

-

12. Muu lausuntopalaute luvusta 5 (Lapsen osallisuus): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 5 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.

Lapsen osallisuuden korostaminen läpi lastensuojeluprosessin ja eri toimijoiden tehtävänä on kannatettavaa. Sosiaalityöntekijän velvollisuus tavata sijaishuoltoon sijoitettua lasta henkilökohtaisesti on myös kannatettava, tätä tulisi erityisesti korostaa lasta voimakkaasti rajaavissa palveluissa, esimerkiksi uuden esitetyn suljetun kuntouttavan laitospalvelun piirissä olevien lasten osalta.

13. Lausuntopalaute luvusta 6 (Menettelysäännökset): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 6 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.

-

14. Lausuntopalaute luvusta 7 (Lastensuojelun avohuolto): Ovatko lastensuojelun avohuoltoa koskevat ehdotukset mielestänne kannatettavia?

Osittain

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Esityksessä on ongelmallista, että lastensuojelun avohuolto ja sen mukaiset tukitoimet tulevat käyttöön lapsen ja perheen tilanteeseen varsin myöhäisessä vaiheessa ja jopa vastentahtoisuuden kriteerien täytyttyä. Lastensuojelun asiakkuuden ja avohuollon alkamisen kynnyks näyttäytyy olevan korkealla.

Esityksessä on kannatettava, että lapsen ja hänen perheen tuen tarpeisiin vastataan ensisijaisesti sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen keinoin mutta tämä ei saa viivästyttää muiden palvelujen saamista, jos niille on ilmeinen tarve.

Esityksen perusteella lastensuojelun avohuollon työskentelyn ero suhteessa sosiaalihuoltolain mukaiseen työskentelyyn jää osittain epäselväksi, samoin sosiaalihuoltolakiin ehdotetun lapsiperhepalvelun sisältö ja suhde avohuollon tukitoimiin. Epäselväksi jää minkälaista tukea sosiaalityöntekijä voi ja saa määrittää lapsen ja perheen tueksi avohuollon aikana. Epäselväksi jää myös mitä tarkoittaa erityisen tehostetusti järjestettävä palvelu ja voidaanko varmistua, ettei tuen ja palvelun saantiin synny liiallisia katvealueita tai asiakkaan pallottelua, ja että lapsi sekä hänen perheensä saavat riittävää ja oikea-aikaista tukea sosiaalihuollon perusteella. Esityksen perusteella jää huoli, että lastensuojelun avohuollon työskentely painottuu tosiasiallisesti perhekuntoutukseen tai sijoituksen valmisteluun ja toteuttamiseen.

15. Lausuntopalaute luvusta 8 (Lapsen kiireellinen sijoitus): Onko kiireellisen sijoituksen jatkoa koskeva ehdotus (keston lyhentäminen 30 vuorokaudesta 14 vuorokauteen) mielestänne kannatettava?

Ei

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Kiireellisen sijoituksen tarve aiheuttaa yleensä kriisitilanteen sekä lapselle, että muulle perheelle. Kriisitilanteessa on tuen ja palvelun tarpeen selvittämisen lisäksi pystyttävä antamaan lapselle sekä perheelle heidän yksilöllinen tilanteensa huomioiden apua kriisistä selviämiseen, mikä edellyttää usein pidempikestoista työskentelyä.

Usein kiireellinen sijoitus voi tuoda perheen ensimmäistä kertaa avun ja tuen piiriin, jolloin lapsen ja perheen tilanteesta tarvitaan kattava ja syvällisempi selvitetty. Kiireellisen sijoituksen aikana voidaan jo nyt tehdä intensiivisiä tukityöskentelyä ja nopeampia ratkaisuja on mahdollista tehdä myös nykyisen aikarajan puitteissa. Kiireellinen sijoitus toimii yleensä myös itsenäisenä interventiona ja lapsen kanssa tehtävälle muutostyöskentelylle on perusteltua antaa myös aikaa. Intensiivinen työskentely kiireellisen sijoituksen aikana edellyttää hyvinvointialueelta sosiaalityöntekijän resurssin lisäämistä ja varmistamista ihan yhtä paljon, kuin sijoituspaikalta osaamista ja kykyä arvioida lapsen tilannetta kattavasti, avoimesti ja tasalaatuisesti.

Riittävien tukitoimien kartoittamiseen käytettävää aikaa ei saa lyhentää. Sijoituksen yhteydessä tulee usein tarpeelliseksi selvittää myös muun palvelun (terveydenhuolto, koulu jne) tarve ja palvelujärjestelmää tarvitaan lapsen sijoituksen tarpeen tueksi. Mikäli kiireellisen sijoituksen aikana ei saada lapsen tilannetta riittävästi kartoitettua ja palvelutarvetta selvitettyä, voidaan joutua epätoivottuihin ratkaisuihin, kuten useampiin kiireellisiin sijoituksiin tai huostaanoton valmisteluun varmuuden vuoksi.

Kiirehtiminen tässä vaiheessa johtaisi todennäköisesti siihen, ettei lapsen tilannetta ehdittäisi selvittää huolellisesti. Kiirehtiminen saattaa myös lisätä puutteita hallinto-oikeuteen vireille laitettaviin huostaanottohakemuksiin.

Käytännön kokemuksen perusteella pidämme todennäköisenä, että määräajan lyhentäminen heikentää huostaanoton valmistelun laatua ja voi lisätä painetta huostaanoton valmisteluun, jos vaihtoehtoisin ratkaisuihin käytettävä valmistelu-aika lyhenee.

16. Lausuntopalaute luvusta 9 (Huostaanotto): Onko huostaanottoa koskeva ehdotus (50 §) mielestänne kannatettava?

Osittain

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Huostaanoton kriteerien nostaminen voi johtaa tilanteeseen, että lapsi jää vaille apua.

Esityksestä jää epäselväksi mitä tarkoitetaan ensisijaisilla sote-palveluilla, ja että mikäli lapsen terveydenhuollon palvelujen tarvetta ei ole selvitetty tai tähän tarpeeseen ei ole vastattu, täyttyvätkö huostaanoton kriteerit silloin. Tätä kohtaa olisi hyvä tarkentaa.

Lähtökohtaisesti esityksessä pidetään hyvänä lapsen oman läheisverkostoon sijoittamisen korostamista. Avoimeksi kuitenkin jää, missä määrin tällaisia läheisverkostoja on tosiasiallisesti käytettävissä nykyistä enemmän ja millä ehdoilla niitä voidaan pitää nimenomaan lasten tarpeita ja oikeuksia vahvistavina.

Esitys mahdollistaa, että alle 18-v vanki voidaan sijoittaa lastensuojelulaitokseen. Tällaiset tilanteet voivat olla lapsen edun mukaisia, mutta niissä on aina tarkkaan harkittava, millainen lastensuojelulaitos sopii tällaiseen ja mitä se tarkoittaa muiden laitokseen sijoitettujen lasten osalta. Epäselväksi jää, onko ehdotettu kuntouttava suljettu laitospalvelu soveltuva lastensuojelulaitos.

17. Lausuntopalaute luvusta 10 (Kodin ulkopuolinen sijoitus): Onko kodin ulkopuolisten sijoitusten ja sijoituspaikkojen valvontaa koskevien säännösten täsmentäminen ja vastuunjaon selkeyttäminen ehdotetulla tavalla mielestänne kannatettavaa?

Osittain

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Pidämme tärkeänä, että kaikkia kodin ulkopuolisia sijoituksia koskisi yhteen koottu sääntely, myös palvelun valvonnan osalta. Perhehoito yhtenä sijaishuollon muotona olisi hyvä säädellä samassa laissa, sillä perhehoito nähdään ensisijaisena suhteessa laitoshoitoon ja tämä muodostaisi sijaishuoltoa säätävästä kokonaisuudesta eheän.

Valvonnan selkeyttämistä pidetään kannatettavana. Esitys selkeyttää nykytilaa.

18. Lausuntopalaute luvusta 11 (Laitushoito): Onko ehdotus lastensuojelulaitoksen asuinyksikön henkilöstömitoituksen täsmentämisestä ja osittaisesta joustavoittamisesta (ml. lapsikohtainen vähimmäismitoitus 1 työntekijä/lapsi sekä mahdollisuus suhteuttaa mitoitusta sijoitettujen lasten lukumäärään) mielestänne kannatettava?

Kyllä

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Ehdotus henkilöstöressurssin joustavuuden osalta on kannatettava.

Henkilöstömitoituksen joustavuus jätetään hyvinvointialueen itsenäisesti määriteltäväksi. Vuorokausihinnoittelun periaatteissa on ymmärrettävä, että jos yksikin hyvinvointialue määrittää isomman henkilöstövaatimuksen, tulee se pitää koko yksikön osalta voimassa, jolloin yksikön

henkilöstöressurssista ei voida esityksessä kuvatuissa tilanteissa joustaa, jolloin esityksessä kaavailtuja säästöjä henkilöstökuluihin ei synny.

Henkilöstön siirtämiseen asuinyksiköiden välillä pitäisi olla mahdollisuus yksikköön sijoitettuna olevan lapsiluvun mukaan. Tämä on erityisen tärkeää etenkin uuden avattavan yksikön perustamisvaiheessa, jolloin yksikköön sijoitettujen lasten määrä kasvaa hitaasti, lapsi kerrallaan. Tällöin henkilöstöressurssin joustava käyttö on perusteltua ja erittäin kannatettavaa

Tilanteissa, joissa asuinyksikkö on tosiasiallisesti tyhjiään, ei henkilöstön jatkuva fyysinen läsnäolo ole välttämättä tarpeen ja lapsen mahdollisuus palata yksikköön sekä saada yksikön henkilöstö kiinni voidaan turvata. Joustavuuden toteuttamiseen käytännössä vaikuttaa kuitenkin lasten vointi ja tilanteet, joten todellista säästöä voi olla vaikea saavuttaa.

Esityksestä voidaan yhteenvetona todeta, että esityksellä haetaan isompaa säästöä, kuin todellisuudessa on mahdollista saavuttaa.

19. Onko ehdotus turvahenkilöä koskevaksi sääntelyksi, jossa turvahenkilön tehtävät ja toimivaltuudet erotetaan selvästi hoito- ja kasvatustehtävistä, mielestänne toimiva?

-

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetulla sääntelyllä olevan?

Esityksen perustelua siitä, että henkilöstöön kuuluva turvahenkilö on lapsille tuttu ja pysyvä, verrattuna aina vaihtuvaan vartijaan on sinänsä perusteltu ja kannatettava ajatus. Turvahenkilön rooli voi olla selkeä ulkoapäin tulevien uhkien osalta esimerkiksi vierailijoiden tarkastamisen, esineiden poisottamisen ja sisäänpääsyn estämisen osalta. Perusteltua voisi myös olla turvahenkilön käyttäminen lapsen yksiköstä poistumisen turvaamisessa sekä yksikköön palauttamisen tilanteissa.

Lastensuojelulaitoksen arjen käytännöissä sekä hoito- ja kasvatustyössä on kuitenkin todella vaikea erottaa tehtävät, joissa turvahenkilöllä on toimivaltuuksia ja missä ei, esimerkiksi lapsen aggressiiviseen ja hyökkäävän käyttäytymiseen reagoiminen ja lapsen itsensä tai toisen henkilön vahingoittaminen. Turvahenkilölle määritetään esityksessä laitoksen turvallisuudesta vastaaminen. Tämä sanamuoto sekoittaa käytäntöä, jossa lastenkodin johtaja eli palveluyksikön vastuhenkilö vastaa toiminnasta, henkilöstöstä ja asiakkuuksista eli myös turvallisuudesta. Turvallisuus kuuluu jokaisen lastensuojelulaitoksessa työskentelevän vastuulle oman toiminnan kautta ja jokaisen teoilla on vaikutusta lasten käyttäytymiseen ja sitä kautta turvallisuuteen. Käytännössä voi syntyä myös ristiriitoja toimintatapojen osalta, esimerkiksi miten turvahenkilön koulutus voimakeinojen käyttämisestä käytännössä suhteutuu lastensuojelulaitoksen ohjaajien kykyyn ja osaamisen toteuttaa turvallinen kiinnipito.

Suuri osa lastensuojelulaitoksista ei tarvitse, eikä hyödy henkilöstöön kuuluvasta turvahenkilöstä. Mikäli tällainen resurssi yksikköön hankitaan, nostaa se väistämättä vuorokausihintoja. Palveluntuottajalle jäisi vapaus resurssoida turvahenkilö tarpeensa mukaan. On kuitenkin mahdollista, että syntyy tilanne, että hyvinvointialueet määrittävät joihinkin palveluihin turvahenkilön tarpeen ja jos yksi hyvinvointialue määrittää tällaisen tarpeen, tulee yksikön siihen resurssoida, vaikka muut hyvinvointialueet eivät olisi tarvetta edellyttäneet. Tämä tulee myös nostamaan palvelun vuorokausihintaa.

Turvahenkilöiden roolin tulisi kuitenkin rajautua nimenomaisesti ja täsmällisesti henkilöiden suojaamiseen tilanteissa, joissa esiintyy välitöntä vaaraa henkilöiden turvallisuudelle.

20. Lausuntopalaute luvusta 12 (Lapsen erityistä suojelua turvaavat rajoitukset sijaishuollon aikana): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 12 säännöksistä 90 § (yhteydenpidon rajoittaminen) ja 93 § (henkilöntarkastus) ja niiden käytännön toimivuudesta ja vaikutuksista.

Yhteydenpidon rajoittamisesta ehdotettua tarkentamista voidaan pitää asianmukaisena ja perusteltuna.

Välttämätön voimankäyttö on lähtökohtaisesti hyvä, mutta voimankäytön rajat ja oikeasuhtaisuus tulisi olla tarkemmin määritelty. Voimakeinojen käyttö jää osin tulkinnanvaraiseksi ja edellyttää täsmentämistä, ylilyöntien välttämiseksi.

Tulkinnanvaraiseksi jää se, onko voimakeinojen käyttäminen mahdollista vain ja ainoastaan vaatteiden ja mukana olevien tavaroiden tarkastamiseksi sekä erityisesti se, miten säännös oikeuttaa käyttämään voimakeinoja, kun vaatteet ovat lapsen päällä. Lisäksi esityksessä on tarpeen tarkentaa, onko voimakeinojen käyttö mahdollista vaatteiden ja ihon väliin kätkeytyvien aineiden tai esineiden etsimiseksi vai tarkoitetaanko edellä kuvatulla rajauksella, ettei se ole missään tilanteessa mahdollista. Jos hallituksen esityksen tarkoituksena on mahdollistaa esimerkiksi lapsen repun tai vaatteiden ottaminen voimakeinoin tarkastettavaksi tai lapsen päällä olevien vaatteiden ja mukana olevien tavaroiden tarkastaminen lasta kiinni pitäen, tulee tämä ilmaista selkeästi. Tässä yhteydessä on myös tarpeen tarkentaa, koskeeko vaatteiden tarkastaminen voimakeinoin kaikkia lapsen päällä olevia vaatteita vai ainoastaan päällysvaatteita. Perusteluissa tulee lisäksi havainnollistaa esimerkein, mitä muuta kuin taskujen tarkastamista vaatteiden päällisin puolin tarkastamisella tarkoitetaan.

21. Lausuntopalaute luvusta 13 (Jälkihuolto): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita luvun 13 säännöksistä ja niiden käytännön toimivuudesta.

Jälkihuollon asiakkuuden siirtäminen riski mutta mahdollisuus aikuistuvien nuorten tukemiseksi. Epäselvää onko vastaanottava työntekijä sosiaaliohjaaja vai sosiaalityöntekijä. Aikuistuvan nuoren näkökulmasta ja sijoituksen vaikuttavuuden kannalta, pitäisi varmistaa, että työntekijöillä on osaamista ymmärtää lastensuojelun asiakkuudesta johtuvia tarpeita.

22. Lausuntopalaute luvusta 17 (Voimaantulo): Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita voimaantuloa koskevista säännöksistä ja niiden vaikutuksista.

-

23. Lausuntopalaute ehdotuksesta koskien lisärahoitusta tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) turvaamiseksi yksityisissä koulukodeissa ja Valtion koulukodeissa: Pyydämme esittämään tähän kohtaan huomioita TUVA-koulutuksen rahoitusta koskevasta säännöksestä ja sen vaikutuksista.

-

24. Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen taloudellisista vaikutuksista?

-

25. Millaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte ehdotuksen 38 §:n 3 momentilla mahdollisesti olevan?

-

26. Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotuksen muista vaikutuksista?

-

27. Vapaamuotoiset huomiot

-

Nyman-Jokinen Helena
Sospro Oy